Διαδίκτυο, κίνδυνοι και απάτες (Βασίλειος Ευσταθίου, Δρ. Φυσικός, πτ. ΕΚΠΑ Κ. Θεολογίας)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 18 Αυγούστου, 2015

Το διαδίκτυο, άλλο ένα
επίτευγμα του σύγχρονου τεχνολογικού πολιτισμού, μέσα σε λίγα χρόνια μπήκε για τα καλά στη ζωή μας και συνεπώς την επηρέασε σημαντικά ποικιλοτρόπως, όπως ούτε
καν θα μπορούσαμε να φανταστούμε λίγο παλιότερα, προσφέροντας πολλά καλά όταν χρησιμοποιείται
σωστά, αλλά και αποβαίνοντας καταστροφικό μέσο όταν χρησιμοποιείται με απροσεξία ή για ιδιοτελείς και παράνομους σκοπούς, καταπατώντας χωρίς κανένα σεβασμό τις ανθρώπινες αξίες και τα δικαιώματα. Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να συνοψίσουμε
τα εντελώς βασικά και απαραίτητα που χρειάζεται να προσέχουμε κατά την χρήση του διαδικτύου, προκειμένου να αποφύγουμε να καταλήξουμε θύματά των παγίδων του, και να αξιοποιήσουμε προς όφελος τις δυνατότητες που προσφέρει.

Κατ’ αρχήν, είναι πολύ
σημαντικό να γνωρίζουμε καλά πριν ξεκινήσουμε να το χρησιμοποιούμε κάθε φορά, το γιατί σκοπεύουμε να το χρησιμοποιήσουμε και στη συνέχεια την ώρα που το χρησιμοποιούμε να παραμείνουμε σταθεροί προς το σκοπό με τον οποίο ξεκινήσαμε, και
όσο μπορούμε να μην παρασυρόμαστε από ότι συναντούμε στη πορεία και αλλάζουμε προορισμό, να μην οδεύουμε δηλαδή ‘όπου φυσάει ο άνεμος’. Η αναζήτηση είναι αναγκαίο να προχωρεί υπό τον πλήρη έλεγχο και την καθοδήγησή μας και όχι να ξεκινάμε στα τυφλά και να πηγαίνουμε όπου μας βγάλει. Αλλά και αν παρασυρθούμε να φροντίσουμε να επανέλθουμε γρήγορα στην πορεία, την οποία είχαμε όταν ξεκινήσαμε. Αυτό σημαίνει βέβαια ότι το διαδίκτυο δεν είναι ένα μέσο προς διάθεση για να περνάει άσκοπα η ώρα, γιατί κάτι τέτοιο δεν είναι απλά άσκοπο χάσιμο χρόνου, αλλά είναι σαν να παίζουμε με τη φωτιά, έχοντας την εντύπωση ότι δεν καίει. Παράλληλα με τον προκαθορισμένο καλό σκοπό χρήσης του, και καλός είναι ο σκοπός χρήσης του όταν συνδέεται χρήσιμα και ωφέλιμα με την όλη ζωή μας (με την εργασία μας, με τον κοινωνικό περίγυρό μας, με τις ανάγκες μας, με τις απόψεις μας), καλό είναι να το
χρησιμοποιούμε έχοντας καλή φυσική κατάσταση και καλή διάθεση (όχι παραφαγία,

όχι
αδιαθεσία, όχι εξάντληση), αλλά και έχοντας κάποια λογικά όρια στο χρόνο που αφιερώνουμε σε αυτό καθημερινά ή εβδομαδιαία.

Είναι απαραίτητο να
συνειδητοποιήσουμε, αν δεν το έχουμε ήδη κάνει αυτό, ότι το διαδίκτυο δεν μπορεί να υποκαθιστά τις άμεσες ανθρώπινες διαπροσωπικές σχέσεις με τους γύρω μας,
και δεν αποτελεί εναλλακτική διέξοδος σε όσους είχαν δυσκολία σε αυτές. Ο άνθρωπος μπορεί να είναι υγιής μόνο εντασσόμενος πρώτα και κύρια μέσα στο άμεσο
κοινωνικό του περιβάλλον και καλλιεργώντας τις σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους
σε αυτό. Αυτοί οι άνθρωποι είναι που χρειάζεται να είναι πολύ κοντά του και για αυτό είναι αναγκαίο να μην επιτρέπει στο διαδίκτυο να τον πλησιάζει σε τέτοιο βαθμό,
που να εμποδίζει τότε τους ανθρώπους κοντά του να τον πλησιάσουν. Άλλωστε με όσους ερχόμαστε σε επαφή μέσω του διαδικτύου, τις περισσότερες φορές αυτούς δεν τους έχουμε συναντήσει ποτέ, ή ίσως και δεν γνωρίζουμε ούτε τα ονόματά τους καν, ή τα γνωρίζουμε, αλλά μέσω αυτής της επικοινωνίας μας μόνο (αν δεν είναι ψευδώνυμα και αυτά). Βέβαια σε μερικές περιπτώσεις κάποιους μπορεί να τους ακούμε ή και να τους βλέπουμε μέσω του διαδικτύου. Ωστόσο σε καμιά περίπτωση δεν μπορείς να γνωρίσεις έναν άνθρωπο μέσω του διαδικτύου, όπως μπορείς να τον γνωρίσεις αν τον συναντήσεις, τον δεις μπροστά σου και τον ακούσεις, του σφίξεις το χέρι και τον αγκαλιάσεις. Αυτά δεν γίνονται μέσα από πληκτρολόγια, οθόνες, χιλιάδες μέτρα καλωδίων και κεραίες. Αν όταν συναντάς έναν άνθρωπο από κοντά, δεν είναι εύκολο να τον γνωρίζεις, πόσο μάλλον είναι δύσκολο να γνωρίζεις αυτόν αν δεν τον έχεις συναντήσει ποτέ από κοντά, παρά μόνο μέσω του διαδικτύου; Και αυτό πρέπει να το εξηγήσουμε πολύ καλά, μαζί με όλα τα όσα αφορούν την χρήση του διαδικτύου και στα παιδιά όταν σε κατάλληλη ηλικία αρχίσουν να κάνουν χρήση αυτού (όπου τότε ας φροντίζουμε και να τα έχουμε κοντά μας όταν τον χρησιμοποιούν, ώστε να τα προσέχουμε μέχρι να μάθουν σωστά να τον χρησιμοποιούν, με πολύ προσοχή).

Και ασφαλώς μέσω του διαδικτύου ποτέ δεν
μπορείς να είσαι βέβαιος, αν θέλεις να έχεις μια εμπιστευτική συνομιλία, έστω και αν αυτόν που θέλεις να συνομιλήσεις τον γνωρίζεις καλά, ότι κανείς άλλος απρόσκλητος δεν την παρακολουθεί ή και δεν την καταγράφει, έχοντας την δυνατότητα, αν το κάνει, να την κοινοποιήσει και σε άλλους. Και ότι προσωπικό στοιχείο θέλεις να μοιραστείς με κάποιον άλλο, δεν μπορείς να είσαι βέβαιος ότι κανείς άλλος δεν έχει πρόσβαση σε αυτό και δεν το αντιγράφει, έχοντας έτσι την δυνατότητα να το χρησιμοποιήσει με κάποιο τρόπο που δεν θα ήθελες. Πολύ

περισσότερο αν δημοσιεύεις κάποιο προσωπικό σου στοιχείο σε κάποιο χώρο του διαδικτύου, είτε στο κοινωνικό, όπως για παράδειγμα στο facebook, είτε αλλού, μετά μάλλον δεν
υπάρχει καμιά δυνατότητα να ανακαλέσεις αυτό και να το διαγράψεις, γιατί θεωρείται πλέον αυτό το προσωπικό σου στοιχείο κτήμα έκαστου διαχειριστή του διαδικτύου στη διάθεση του να το χρησιμοποιήσει με κάποιο τρόπο που μπορεί, σε περίπτωση που το θελήσει. Ακόμα και αν διεκδικήσεις να το διαγράψεις, και το καταφέρεις, αυτό δεν θα σημαίνει ότι δεν θα έχουν ληφθεί κάποια αντίγραφα από τον αρμόδιο διαχειριστή ή και κάποιον άλλο, τα οποία ποτέ δεν ξέρεις αν χρησιμοποιηθούν κάποτε για κάποιον λόγο, με άγνωστο και το χρόνο και το λόγο. Έτσι
πρέπει να προσέχουμε πολύ να μην πληγωθούμε ή να μην εκτεθούμε, και ακόμα περισσότερο πρέπει να προσέχουμε να μην πληγώσουμε ή να μην εκθέσουμε άλλους, μιλώντας για αυτούς και δημοσιεύοντας προσωπικά
στοιχεία τους στο διαδίκτυο. Ειδικά στην περίπτωση των παιδιών, η ευθύνη μας να τα προστατεύσουμε είναι τεράστια, καθώς μπορεί από επιπόλαιες δημοσιεύσεις να επηρεαστεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό η μελλοντική πορεία της ζωής τους.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα
που χρειάζεται να προσέξουμε στο διαδίκτυο είναι αυτό που σχετίζεται με συναλλαγές και κληρώσεις. Θα εξηγήσουμε εδώ τον κίνδυνο που παραμονεύει σε κάποιες τέτοιες περιπτώσεις με ένα παράδειγμα μιας αληθινής ιστορίας. Ένας έμπιστος γνωστός μας βίωσε μια απρόσμενη περιπέτεια. Κάποια μέρα τον ειδοποίησαν τηλεφωνικά ότι είχε κερδίσει από μια διεθνή τηλεφωνική εταιρία ένα μεγάλο χρηματικό ποσό μετά από μια κλήρωση για διαφημιστικούς λόγους, και χρειαζόταν τώρα να φροντίσει τα απαραίτητα για να το παραλάβει. Ενώ όμως η διεθνής αυτή εταιρία ήταν πασίγνωστη, ωστόσο τον πληροφόρησαν ότι μια άλλη εταιρία είχε αναλάβει να μεσολαβήσει για να γίνουν τα απαραίτητα, που αυτή ούτε διεθνής ήταν, αλλά και είχε έδρα στο εξωτερικό, αυτοπροβαλλόμενη ως γνωστή και σοβαρή, με όνομα παραπλήσιο με άλλες γνωστές παρόμοιες εταιρίες (διεθνών ταχυδρομικών
αποστολών και συναλλαγών), όπως προέκυψε από έρευνα που έκανε ο «υπερτυχερός»
στο διαδίκτυο βρίσκοντας τις ιστοσελίδες τους. Αρκετές ήταν αυτές οι εταιρίες με παραπλήσιες ονομασίες, που είχαν και ιστοσελίδες, στις οποίες όμως ανάμεσά τους δεν μπορούσε να βρεθεί ακριβώς αυτή της εταιρίας που θα μεσολαβούσε στην συγκεκριμένη περίπτωση. Υποτίθεται θα ήταν σχετικά απλό να λάβει ο «υπερτυχερός» τα κέρδη του, όπου βασικά αυτό που περισσότερο από όλα χρειαζόταν ήταν να …προπληρώσει τα έξοδα των διαδικασιών, αν δεν πήγαινε να παραλάβει τα κέρδη αυτοπροσώπως, που φυσικά κάτι τέτοιο δεν ήταν εύκολο, αφού θα έπρεπε να μεταβεί στο εξωτερικό, και θα κόστιζε περισσότερο. Αν κάποιος έχει μεγάλη

οικονομική
ανάγκη, όλα αυτά όταν είναι πολύ καλοστημένα, μπορεί να μην είναι εύκολο να καταλάβει
το αν είναι αλήθεια ή απάτη, και δεν αποκλείεται, αν δεν έχει κατατοπιστεί για το τι μπορεί να συναντήσει στο διαδίκτυο, σαν το πεινασμένο ψάρι να τσιμπήσει στο δόλωμα. Θα μπορούσε λοιπόν και να πίστευε τελικά ο «υπερτυχερός» ότι πράγματι τον περιμένουν αυτά τα απρόσμενα κέρδη, άλλα τον σταμάτησε η έρευνα στο διαδίκτυο, που όπως είπαμε δεν έδειχνε να υπάρχει καμιά ιστοσελίδα μιας τέτοιας εταιρίας ακριβώς. Μετά και από άλλη μια έρευνα του γνωστού μας, προς απόδειξη της αλήθειας, αναζητώντας άλλες περιπτώσεις στις οποίες έχει επιδιωχθεί μια τέτοιου
είδους απάτη, η οποία δεν έφερε η δεύτερη αυτή αναζήτηση εύκολα το ζητούμενο αποτέλεσμα, λίγο πριν την εγκαταλείψει, του αποκαλύφθηκε σε αυτή η αγγλιστί συνομιλία
ανθρώπων από διάφορα μέρη της γης που είχαν ξεσκεπάσει την ίδια απάτη και ήταν αγανακτισμένοι, μετά την προσπάθεια εις βάρος τους να τους εξαπατήσουν με τον ίδιο τρόπο. Και τελικά τους βοήθησε και η μεγάλη φτώχεια τους να μην πέσουν θύματα, αφού λόγω αυτής δεν τους ήταν εύκολο να πληρώσουν τα όσα τους είχαν ζητήσει.
Το διαδίκτυο λοιπόν ποικιλοτρόπως εργαλειοποιείται στα χέρια κάθε λογής επιτήδειων, που δεν λογαριάζουν να κάνουν θύμα τους ακόμα και τους πιο φτωχούς και
ανάγκη έχοντες. Βέβαια πιο πιθανό είναι να πέσει θύμα κάποιος, όχι, όπως στην παραπάνω περίπτωση, ενοχλώντας τον απρόσμενα κάποιοι, οπότε και κάτι τέτοιο το πιο πιθανόν είναι να τον υποψιάσει κάπως, αλλά εάν ο ίδιος χρησιμοποιεί το διαδίκτυο με τον σκοπό να λάβει κάποιο κέρδος από μια ευκαιρία από αυτές που προσφέρουν μερικές φορές διάφορες εταιρίες ή για να πραγματοποιήσει κάποια συναλλαγή, όπου συχνά έτσι πολλοί κινδύνεψαν να χάσουν λιγότερα ή περισσότερα από απάτη ή και τα έχασαν τελικά.

Πολύ προσοχή βέβαια χρειάζεται
και με όλες αυτές τις πληροφορίες που λαμβάνουμε από το διαδίκτυο. Καθώς αμέτρητες πληροφορίες ταξιδεύουν συνεχώς μέσα από το διαδίκτυο καθημερινά, ανάμεσα στις έγκυρες πληροφορίες που αληθεύουν, διαδίδονται και άλλες που αποτελούν
αποκυήματα νοσηρής φαντασίας ή φτηνά προϊόντα προς κατανάλωση ή υπηρετούν σκοπούς προπαγάνδας. Χρειάζεται λοιπόν να ελέγχουμε κάθε πληροφορία που συναντούμε στο διαδίκτυο πριν την δεχτούμε, ώστε να πληροφορούμαστε και να ενημερωνόμαστε σωστά στο διαδίκτυο και να μην ξεγελιόμαστε από αυτό το μεγάλο πλήθος
των πληροφοριών, που δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά μόνο μια απάτη. Ότι χρειάζεται να προσέχουμε στα κείμενα, στις εικόνες και στα βίντεο του

διαδικτύου, μπορούμε να το βρούμε να το εξηγούν με οδηγίες σχετικές ιστοσελίδες (βλέπε ελληνικά Hoaxes). Για
παράδειγμα ο υπερβολικός τονισμός των ειδήσεων, η μη αναφορά πηγών, η ανωνυμία των δημιουργών και των συγγραφέων, η αμφισβήτηση των σχολιαστών στα σχόλια τους,
η δημοσίευση από σελίδα που έχει δημοσιεύσει και άλλες πολλές ανεξέλεγκτες πληροφορίες, η προτροπή για αναδημοσίευση οπωσδήποτε, και άλλα παρόμοια, μπορεί
να αποτελούν ενδείξεις ότι οι πληροφορίες που έχουν δημοσιευθεί δεν είναι επιβεβαιωμένες και έγκυρες. Αν μάλιστα γνωρίζουμε ότι σε ένα ζήτημα λέγονται πολλά περί συνομωσιών, όπου παρουσιάζονται πλήθος στοιχείων, χωρίς όμως να έχουν λογική σύνδεση και αποδεικτική ισχύ για το προκείμενο ζήτημα, αλλά και βρίσκουμε
σε μερικά από αυτά να υπάρχουν ενδείξεις, αν όχι αποδείξεις, ότι είναι μη αληθινά σύμφωνα με τα όσα γράψαμε παραπάνω και άλλα παρόμοια, τα οποία εύκολα
μπορεί να παρασύρουν τον αναγνώστη που δεν προσέξει όσο χρειάζεται, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να βγάλει άκρη σε όλα αυτά και να μην ξέρει τι να πιστέψει, τότε μάλλον σε αυτή την περίπτωση θα πρόκειται για μια επιπόλαια και άσκοπη συνομωσιολογία, με την οποία δεν έχει νόημα και όφελος να ασχολείται κανείς. Γιατί δεν είναι δυνατό μέσα στις φαντασίες να αναφανεί η οποιαδήποτε αλήθεια. Αν μας
ενδιαφέρει η αλήθεια και την αναζητούμε, είναι ανάγκη να είμαστε βέβαιοι για την ορθότητα και εγκυρότητα των πληροφοριών που λαμβάνουμε, προτού κρίνουμε το περιεχόμενό τους σύμφωνα με τις
απόψεις μας και τις πεποιθήσεις μας έκαστος, και βγάλουμε τα συμπεράσματά μας. Και στην περίπτωση για παράδειγμα που πρόκειται για θέσεις που εκφράζουν δημόσια πρόσωπα, πολιτικά, θρησκευτικά κ.α., χρειάζεται να είμαστε βέβαιοι ότι αυτές, όπως τις πληροφορούμαστε από το διαδίκτυο ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο, είναι πράγματι δικές τους, αυτές ακριβώς που φτάνουν σε εμάς, και μόνο τότε να αποφασίζουμε ποιες δεχόμαστε ως επωφελείς και χρήσιμες, αλλά και με ποιο τρόπο μπορούν
να εφαρμοστούν για να αξιοποιηθούν και να προκύψει το καλύτερο αποτέλεσμα.

Τελειώνοντας θα λέγαμε ότι το
διαδίκτυο είναι ένα εργαλείο όπως το νυστέρι του χειρούργου και όταν χρησιμοποιείται προσεχτικά με σωστό τρόπο μας βοηθάει να πετύχουμε κάτι πολύ καλό, χρήσιμο και ωφέλιμο, αλλά αν χρησιμοποιηθεί απρόσεχτα με λάθος τρόπο μπορεί να γίνει πρόξενος μεγάλης ζημιάς, υπαίτιος σοβαρής απώλειας και να είναι πράγματι καταστροφικό. Δηλαδή είναι ένα εργαλείο πολύ μεγάλων δυνατοτήτων, που
όμως αυτό δεν αρκεί, αλλά επιβάλλεται να χρησιμοποιείται και για το σωστό και

καλό σκοπό (όπως για έγκυρη και σωστή άμεση προβολή και ενημέρωση ή για χρήσιμη
και εποικοδομητική διευρυμένης κλίμακας επικοινωνία) και με το δέον τρόπο. Ας
μην παύουμε λοιπόν να προσέχουμε πολύ όταν χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο, ώστε να
το κάνουμε σωστά προς όφελος δικό μας και της κοινωνίας, που είναι στο χέρι του
καθενός μας, αν το θέλει και αν είναι αποφασισμένος να το πράξει αυτό, έχοντας
το χρέος το ίδιο να το διδάσκουμε και στα παιδιά, δηλαδή και αυτά να προσέχουν και
πώς να προσέχουν, αν το χρησιμοποιούν. Πάντα βέβαια μαζί με τη προσοχή να
έχουμε και την προσευχή, ώστε να μας παρέχει έτσι και τη βοήθεια και το φωτισμό
του για τη χρήση αυτού του εργαλείου, ο
δωρίζων σε εμάς την δυνατότητα να το χρησιμοποιούμε, δηλαδή ο εν Τριάδι
Θεός.

Πηγές:

1. ellinikahoaxes.gr

2. www.slideshare.net/emakraki/

3. www.alopsis.gr

4. opaidagogos.blogspot.gr

5. www.pentapostagma.gr

6. www.saferinternet.gr

7. networks-internet.weebly.com